

Parlamentul
Republicii Moldova

DGJ-08 nr. 510
02 noiembrie 2020

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

la proiectul de lege pentru completarea art.57 din Codul subsolului nr.3/2009

(nr.412 din 05.10.2020)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat în conformitate cu art.54 din Regulamentul Parlamentului și Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general și procedural

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Proiectul de lege supus examinării are ca obiectiv stabilirea distanței minime de 2 km dintre întreprinderile miniere, unde se pot efectua lucrări de extragere a „zăcămintelor naturale” și construcțiile locative a cetățenilor.

În acest sens atragem atenția asupra necesității efectuării unei analize mai detaliate și profunde a obiectivului propus. Menționăm că, potrivit art.1 din Codul subsolului *întreprindere minieră* este agent economic care folosește subsolul în scopul extragerii substanțelor minerale utile și prelucrării lor, iar *substanțe minerale utile* sunt definite ca acumulări, în subsol, de minerale naturale, hidrocarburi și ape subterane, ale căror compoziție chimică și proprietăți fizice permit folosirea lor în sfera producției materiale și consumului imediat sau după prelucrare. La substanțe minerale utile se referă și rămășițele biologice împietrite (fosile) aflate în subsol. Referitor la interdicția propusă prin proiectul de lege, este de observat că aceasta se reflectă asupra tuturor întreprinderilor miniere care efectuează lucrări de extragere a substanțelor minerale utile. Astfel, unul din efectele proiectului de lege ar putea fi sistarea activității întreprinderilor miniere

care sunt situate la o distanță mai mică de 2 km de construcțiile locative. Atenționăm că, noțiunea „întreprinderi miniera care efectuează lucrări de extragere a substanțelor minerale utile” include extragerea substanțelor minerale utile, *inclusiv a apelor subterane și resurselor curative naturale*, iar unele din aceste întreprinderi sunt situate în intravilanul localităților, adică fiind imposibil de a fi respectată interdicția propusă prin proiectul de lege. Astfel, agenții economici care exploatează apele subterane prin intermediul sondelor care sunt situate la o distanță mai mică de 2 km de construcțiile locative vor fi obligați să își înceteze activitatea. În aceste condiții localitățile vor putea rămâne fără apă iar consumatorii nu vor mai avea acces la apă îmbuteliată în Republica Moldova.

În temeiul celor enunțate, considerăm că problema abordată prin proiectul de lege urmează a fi reexaminată prin prisma unei evaluări a întreprinderilor miniere în dependență de tipul substanțelor minerale utile care le extrag.

5. Referitor la stabilirea distanței minime de 2 km dintre întreprinderile miniere ce efectuează lucrări de extragere a zăcămintelor naturale și construcțiile locative, observăm că Nota informativă nu conține argumente justificative care determină distanța minimă de 2 km ca una optimă și anume nu este clar de ce această distanță se propune a fi doar de la construcțiile locative, dacă în aceeași măsură ar putea fi afectate și alte construcții.

În acest sens, precizăm că, alin.(6) al art.47 din Regulamentul Parlamentului, articolele 34-37 din Legea nr.100/2017, stabilesc expres că proiectul de act legislativ se depune spre dezbateră împreună cu expertizele juridică, anticorupție, economică, financiară, științifică, ecologică și de alt gen. Atenționăm că, acestea lipsesc.

La fel, întru respectarea art. 21 alin.(1) lit.e) din Legea nr.100/2017, proiectul de lege necesită a fi supus consultării publice, de către autoritățile a căror competență au tangență directă sau indirectă cu obiectul de reglementare a proiectului actului normativ. Astfel, considerăm necesar a fi prezentate avizele:

- Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului care, potrivit art.10 lit.a) din Codul subsolului, elaborează și promovează politica statului în domeniul folosirii și protecției subsolului;

- Agenției pentru Geologie și Resurse Minerale, de competența căreia în conformitate cu art.11 alin.1) lit.l) din Codul subsolului este elaborarea proiectelor de acte legislative și normative, de standarde, norme și reguli privind cercetarea geologică, folosirea și protecția subsolului; elaborarea și aprobarea, în limitele competenței, a cerințelor metodice privind cercetarea subsolului;

- Inspectoratului pentru Protecția Mediului care, potrivit art.28 alin.(5) din Cod, efectuează controlul și supravegherea de stat asupra respectării actelor normative în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale în cadrul efectuării lucrărilor conform proiectelor de execuție.

6. Întrucât proiectul de lege vizează activitatea de întreprinzător, menționăm că potrivit art.13 alin.(2) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art.25 alin.(2) din Legea nr.100/2017, este necesar prezentarea actului de analiză a impactului de reglementare, care este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ. Acesta reprezintă argumentarea în baza evaluării costurilor și

beneficiilor, a necesității sau lipsa necesității intervenției statului în vederea soluționării unor probleme și identificării celei mai bune soluții, analiza de impact asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului. .

Reținem, că Nota informativă la propunerea legislativă nu face referință la actul de analiză a impactului de reglementare

II. Observații de conținut și tehnico-legislative

1. Prin proiectul de lege se propune stabilirea distanței minime de 2 km dintre întreprinderile miniere unde se efectuează lucrări de extragere a zăcămintelor naturale și construcțiile locative.

Însă proiectul de lege nu conține reglementări care să concretizeze cum vor activa întreprinderile miniere care deja efectuează extragerea zăcămintelor naturale la distanță mai mică de 2 km.

Atragem atenția asupra unor posibile contradicții legale după adoptarea proiectului în raport cu art.24 alin.(1) din Codul subsolului în coroborare cu alin.(4) al art.7 din Codul civil. Potrivit art.24 alin.(1) din Codul subsolului, sectoarele de subsol pentru extragerea substanțelor minerale utile se atribuie în condițiile contractului încheiat cu Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, iar potrivit art.7 alin.(4) din Cod civil, în cazul situațiilor juridice contractuale în curs de realizare la data intrării în vigoare a legii noi, legea veche va continua să guverneze natura și întinderea drepturilor și obligațiilor părților, precum și orice alte efecte contractuale, dacă legea nouă nu prevede altfel.

În acest sens, reiterăm concluziile Curții Constituționale, expuse la pct.72 din Hotărîrea nr.19 din 16.07.2013, în care Înalta Curte stipulează că, ținînd cont de jurisprudența sa anterioară (Hotărîrea nr.6 din 22 martie 2011 și Hotărîrea nr.30 din 23 decembrie 2010), legea nu poate fi aplicată raporturilor juridice apărute pînă la intrarea acesteia în vigoare.

În scopul excluderii unor tălmăciri eronate și posibile probleme în aplicare, proiectul de lege urmează a fi completat cu prevederi, care să stabilească sfera de aplicare a prevederilor acestuia și anume că prevederile proiectului de lege se vor aplica asupra întreprinderilor miniere care urmează să încheie contracte pentru atribuirea sectoarelor de subsol pentru extragerea substanțelor minerale utile. Iar întreprinderile miniere existente vor activa în baza condițiilor contractuale stipulate în contractele deja încheiate pînă la expirarea acestora.

2. Pentru a corespunde prevederilor articolelor 42 și 62 din Legea nr.100/2017, în denumirea proiectului de lege, cuvîntul „completează” se va substitui cu cuvîntul „modifică, iar abrevierea „art.57” se va substitui cu sintagma „articolul 57”.

3. Referitor la noțiunea „zăcămintele naturale”, atragem atenția că, potrivit art.1 din Codul subsolului *întreprindere minieră* – agent economic care folosește subsolul în scopul extragerii substanțelor minerale utile și prelucrării lor. Astfel, este necesar a fi revizuită noțiunea „zăcămintele naturale” utilizată în proiectul de lege în coroborare cu terminologia utiliză în Codul subsolului.

4. Potrivit Notei informative la proiectul de lege examinat, Guvernul ar urma să vină cu propuneri pentru modificarea și completarea actelor normative ce ar reglementa expres care sunt zonele sanitare de protecție pentru toate categoriile de întreprinderi. În acest context, menționăm că proiectul de lege necesită a fi completat cu prevederi care vor stabili expres drept sarcină a Guvernului elaborarea și aprobarea actelor normative menționate.

Concluzionând cele expuse, relevăm că proiectul de lege necesită a fi revizuit prin prisma obiecțiilor invocate, iar oportunitatea promovării acestuia urmează a fi reevaluată de autori.

**Șef direcție generală
Ion Creangă**

Ex. A. Suruceanu
tel. 820-559